

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Leto 1927.

Ljubljana, 10. februarja 1927.

Štev. 2.

12.

Anton Bonaventura,

po božji in apostolske stolice milosti škof ljubljanski,
vsem vernikom pozdrav in blagoslov.

Škof je dolžan in poklican, da vernikom oznanja večne resnice, da jih tolaži, pa tudi po potrebi svari in opominja ter opozarja na nevarnosti, ki bi pretile njihovemu krščanskemu življenju.

Pridigujem sicer vsako leto o priliki birmovanja v mnogih župnijah in tako izpolnujem svojo veliko dolžnost. Ker se pa samo to pridigovanje v posameznih župnijah škofom dozdeva premalo in bi radi vsako leto govorili vsem vernikom, so vpeljali navado, da o pričetku vsakega leta ali za postni čas pošljejo svojim vernikom poseben pastirski list.

Tak list naj vam tudi letos pošljem. Opozoriti vas hočem na dva dogodka minulega leta in na velike nevarnosti, ki prete vašemu verskemu, vašemu krščanskemu življenju. Mislim 1. na sveto leto, 2. na splošno siromašnost in grozne vremenske nezgode, 3. na nevarna protikrščanska prizadevanja.

I. Minulo sveto leto.

Sveto leto, praznovano v Rimu leta 1925., raztegnjeno na ves katoliški svet leta 1926., je bil gotovo važen dogodek. Sveto leto je čas molitve, izpričevanja vere in pokore. Da bi nas na ta dela bolj gotovo nagnili, so sv. oče razglasili odpustke sv. leta, to je odpustitev časnih kazni za grehe vsem, ki opravijo zapovedane molitve, se udeleže spokornih procesij, obiskov raznih cerkva in prejmo sv. zakramente.

Ali ste se odzvali vabilu sv. očeta? Moral bi biti jako lahkomišljen, jako malomaren za svojo večno srečo, kdor sv. očeta ne bi bil ubogal in se sv. leta ne bi bil udeležil. Hvala Bogu, od vseh stranj čujem, da niste ostali trdega srca, ampak ste ne samo enkrat, marveč dvakrat opravili vse, kar so sv. oče zapovedali, in ste obakrat prjeli obilne milosti svetega leta zase in za duše v vicañ.

Zraven ste pa očitno izpovedali posebno dve važni resnici sv. katoliške vere. Prva je ta, da je v katoliški Cerkvi velik zaklad zadoščenj za razžalitve božje. Vsako dobro delo namreč ima dvojno stran. Z vsakim si zaslužimo pomnožitev milosti božje in slave v nebesih, v kolikor je

pa delo težko, zadoščujemo z njim za storjene grehe. Pomislimo, koliko je Gospod Jezus zadoščeval, koliko Devica Marija! Nobenega greha nista storila in sta vendar toliko trpela! Zase jima ni bilo treba trpeti. S svojim trpljenjem je dal Zveličar Očetu neskončno zadoščenje za grehe sveta. Z njim je trpela tudi Marija in premnogo zadostila za kazni, zaslužene z grehom. Vsa ta čezmerna zadošččenja so v spominu božjem in na razpolago v našo korist. V tem spominu božjem so pa tudi preobilna zadošččenja božjih svetnikov, ki so s svojimi pokorami veliko več zadostili, kakor je bilo potrebno za nje, ki so vsak najmanjši greh iz dna duše sovražili in se ga ogibali.

Kako ogromen mora biti ta zaklad! Ali naj kar tako leži in naj ne prinese nobenega sadu? Za nas je shranjen. Vsled občestva svetnikov koristijo molitve, dobra in spokorna dela nekaterih vsem drugim, ako so vredni. Saj smo vsi kakor eno telo; Kristus je glava, mi pa udje med seboj. In kakor je na telesu: ako en ud trpi, trpe z njim vsi in ako je en ud zdrav, to vsem koristi; tako je tudi na tem skrivnostnem telesu, ki mu je Jezus glava, mi pa udje.

Zato morejo neporabljena in čezdolžnostna zadošččenja nekaterih vsem drugim koristiti. In zares vemo, da molitve, pokora in dobra dela posameznih članov tega občestva nam vsem koristijo.

To je prva resnica, ki smo jo z udeležitvijo sv. leta izpričevali. Druga je pa ta, da ima rimski papež kot namestnik Kristusov in vrhovni vladar vse vesoljne Cerkve oblast razpolagati z zakladom neporabljenih zadošččenj v korist vseh vernikov. Ta oblast je vključena v besedah Jezusovih, izrečenih sv. Petru: »Karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano v nebesih.«¹ Vključena je pa tudi v pojmu vrhovne upravne oblasti nad vso Cerkvijo, pa more zato papež razpolagati z vsem duhovnim premoženjem Cerkve, torej tudi z zakladom neporabljenih zadošččenj.

Sv. oče pa nam ta zadošččenja tako naklonijo, da takorekoč v omejnjeni zaklad posežejo in v naš prid toliko Bogu darujejo, kolikor je potrebno za odpuščenje naših časnih kazni. Mi bi jih morali trpeti, toda zadošččenja, ki jih sv. oče vzamejo iz cerkvenega zaklada in jih Bogu ponudijo, Bog sprejme, jih nam vračuni in nam odpusti zaslužene kazni vse, ali vsaj deloma. Ker Bog časne kazni po posredovanju sv. očeta odpusti, pravimo, da so nam sv. oče podelili odpustke.

Ko smo se udeležili odpustkov sv. leta, smo tudi to resnico o oblasti sv. očeta javno izpričali. Sv. oče so nam pa odpustke podelili le pod pogojem, da smo neka lahka spokorna dela opravili, namreč, morali smo opraviti določene molitve, obiskati sami ali skupaj v procesiji nekaj cerkva, pa prejeti sv. zakramente. Časne, z grehi zaslužene kazni namreč se nam odpuste le, ako je greh odpuščen in smo se z Bogom spravili. Vsakdo more sam spoznati, da se nam kazen ne more odpustiti, dokler imamo v duši še greh, ki kazen zasluži.

¹ Mt. 16, 19.

Sedaj vidite, koliko ste za svojo srečno večnost dobrega storili, ko ste se udeležili sv. leta, pa ste si z majhno pokoro pridobili odpuščanje časnih, za grehe zasluženih kazni. Koliko je pa za večnost izgubil, kdor se po nemarnosti ali brezbožnosti sv. leta ni udeležil!

II. Siromašnost in vremenske nezgode.

Kako zdihujemo zavoljo vedno večjega siromaštva! Zdihujejo in sicer po pravici kar vsi stanovi: delavci, kmetje, obrtniki, trgovci, uradniki, duhovniki. Denarja in zaslužka je vedno manj, bremen pa vedno več. Mnogi že stradajo, obleke ne morejo napraviti ne sebi, ne otrokom, nekako obupno gledajo v temno prihodnost. Kakor pri nas, tako podobno je po vsem svetu.

Povrh tega čujemo o potresih, o strašnih viharjih, o nenavadnih povodnjih, ki z nepremagljivo silo uničujejo gozde, zemljišča, hiše. Toda ne samo čujemo, ampak mnogi od nas smo sami izkusili, kaj napravi strašna povodenj! Koliko ste trpeli prebivalci po vaseh v dolini od Polhovega gradca, ali v oni, kjer blizu Sore dere Ločnica, ali v oni od Žirov do Škofje Loke, ali od Jezerskega do prestopa Kokre v ravnino. Napravljene škode ni mogoče preceniti. Koliko strahu ste prestali, koliko bridke žalosti razjeda srca ob veliki, večkrat nenadomestljivi škodi! Kaj bo, kaj bo s tolikimi uničenimi, na beraško palico spravljenimi družinami?

Preden vam sporočim nekoliko tolažljivih besedi, se moram vpričo vsevednega Boga zahvaliti za velikodušne prispevke v korist poplavljenecem, ki ste mi jih poslali, odzavši se moji prošnji za pomoč. Sami ste siromašni in vendar ste si za nesrečneže takorekoč od ust odtrgali in žrtvovali 173 tisoč dinarjev. Ogromna, nepričakovana vsota! Darove vam je narekovala goreča krščanska ljubezen, ki za bližnjega siromaka rada kaj žrtvuje. Dobri Oče nebeški naj vam to veliko ljubezen sto- in tisočkrat povrne!

Pa tudi sv. očetu naj povrne Bog njihovo očetovsko ljubezen do nas. V prošnji sem jim predočil našo veliko bedo, prošnjo je priporočil naš nuncij v Belgradu, pa smo prav hitro prejeli od sv. očeta 50 tisoč dinarjev. Kličemo: Oče nebeški naj jim ljubezen povrne!

Ker imajo pri vladi točne zapisnike o škodi in dober pregled, sem poslal vsoto nabirke in darov velikemu županu ljubljanske oblasti, da darove razdeli in sicer po posvetu z župniki in župani prizadetih krajev.

1.

Sedaj pa še nekoliko zares tolažilnih naukov, kakor jih moremo zajeti iz svete vere. Pomislite tele resnice:

Splošno siromaštvo, potresi, viharji, povodnji imajo svoje naravne vzroke. Mnogo siromaštva in drugih bridkosti izvira iz slabotne, pa tudi iz hudobne človeške proste volje; potresi, viharji, povodnji prihajajo po naravnih zakonih, ki vladajo v zemlji, na zemlji, v zraku in na nebesu. Te vzroke naj zasledujejo in raziskujejo učeni možje.

Mi pa pogledajmo bolj visoko, ozrmo se na Boga, ki v svoji roki drži vesoljni svet, ga vodi in vlada po svoji vsemogočni volji in po svojih skrivnostnih namenih. Karkoli nas zadene, nam Bog naravnost pošlje in naravnost hoče, ali pa vsaj dopusti in ne prepreči, akoravno bi mogel. To je gotova, nepobitna resnica.

Sedaj pa pomislimo, da je Bog naš dobri Oče, ki nas je ustvaril za večno srečo v nebesih; pomislimo, da je radi naše večne sreče iz gole ljubezni celo svojega Sina poslal na zemljo, da nam s svojim življenjem, s svojim trpljenjem in z grozno smrtjo na križu dobi nazaj zapravljeno večno srečo. V tej luči poprašajmo, ali nam tako ljubeči Bog, tako neizmerno dobri Oče, more kaj poslati, ali dopustiti, kar bi bilo v našo resnično škodo, v našo pravo nesrečo?

Odgovorili bomo: To ni mogoče! Iz tega pa sledi, da mora On, ki nam take grozote pošlje ali vsaj dopusti, imeti najboljše namene in nameravati, da nas pripelje do prave sreče. Ako mi to globoko premislimo, pa bomo potolaženi vzdihnili: »Moj Bog, vse te bridkosti sprejmemo iz Tvojih rok in bomo s trpečim Jobom rekli: »Gospod je dal, Gospod je vzel; bodi češčeno Gospodovo ime.«² »Ako smo dobro iz roke božje prejemali, zakaj bi hudega ne sprejeli.«³

Ko nam Bog te časne nesreče pošlje ali dopusti, namerava, da bi nas obvaroval večne nesreče, večnega pogubljenja. Da, vsi smo grešniki, vsi žalimo Boga! Greh večkrat obžalujemo, toda se vedno vanj povračamo! In koliko vas je, ki ne bi bili nikdar smrtno grešili? Kaj je bogokletstvo, kaj neizmerno pijančevanje, kaj smrtno sovraštvo, kaj poboji in umori, kaj goljufija in odrtija, kaj preštevilni skrivni, pa tudi javni grehi zoper šesto božjo zapoved? Teh strahovitih grehov je dandanes brez števila po deželi in še več po mestih.

Vprašam, ali Bog tega ne vidi? Ako te otrok ne uboga, ti ga kaznuješ, in prav storiš; ako državne postave prelomiš, te sodnik kaznuje in sicer po pravici, ker ti tvoja lastna vest pove, da si kazen zaslužil. In Bog naj te ne bi kaznoval, pa bi mirno gledal, ko ti od dneva do dneva Njega grdo žališ in zapovedi Njegove hudobno prestopaš? Koli-kokrat si že zaslužil večno pogubljenje v pekelskem breznu! Oh, dobri Oče nebeški ti prizanaša in ti pošlje namesto večne kazni le časno kazen. Pošlje ti lakoto, siromaštvo, pcvodenj, bolezen. K sebi te kliče, da bi izpregledal vsaj žalostni stan, da bi se grehu odpovedal, se z Njim spravil in si zopet omogočil večno srečo.

Vse bridkosti torej in vse izgube vzemi za pokoro! Spoznaj svoj greh in kliči: »Oče, tukaj tepi, le tam prizanesi!« Če boš moral trpeti prav do smrti, vеди, da bo takrat gotovo konec trpljenju, pa boš ob smrti dosegel večno blaženost. Ai te ta misel ne bo potolažila? Pomisli: ti si zaslužil večno kazen, večno, ki ne bi minula nikoli, nikdar, pa ti Bog naloži le

² Job 1, 21.

³ Job 2, 10.

časno kazen za eno leto, za nekoliko let! O srečne izmenjave! Časno trpljenje, ki hitro mine, potem pa večno veselje, ki ne mine nikdar!

2.

Mi svoje srce le prehitro in preradi navežemo na svet in njegovo uživanje. Koliko ljudi najbolj na to misli, kako bi si pomnožili premoženje; drugi vedno in neprestano žele telesni užitek v jedi, v obilni pijači in posebno spolni užitek; tretji si zopet prizadevajo za čast in slavo. V teh skrbeh pa kaj hitro pozabijo na dušo, na Boga, na večnost. Ne boli jih srce, ako tudi zabredejo v smrtne grehe in žive v njih mesece, celo leto, veliko let. Kolika zaslepljenost, kolika nesreča! Za časnost skrbiš, ki jo boš moral kmalu zapustiti, ne skrbiš pa za večnost, kjer boš ostal vekomaj! Kolika nespamet!

Bog bi te rad zveličal. Kliče in vabi te k Sebi. Ne ubogaš. Sedaj te pa iz ljubezni udari. Vzame ti premoženje, pošlje ti siromaštvo, dopusti razne bolečine na telesu, ki ga zlorabiš, pripravi ti ponižanje, zaničevanje. Hoče ti srce odtrgati od nevarne, grešne navezanosti na omenjena uživanja, hoče te pripeljati do spoznanja, da je to vse prazno, nevredno, nečimerno; hoče te razsvetliti, da bi spoznal besede Gospodcve: »Kaj pomaga človeku, ako ves svet pridobi, dušo pa pogubi; kako zamembo bo človek dal za svojo dušo!«

Glej, to je prevzvišen, za te presrečen božji namen, kadar ti pošlje siromaštvo, bolezen, ponižanje. Zveličati te hoče, rešiti te hoče večnega pogubljenja, pripeljati te hoče na pot poštenega krščanskega življenja. Blagor tebi, ako se daš poučiti in začneš skrbeti za večnost!

Ko se po namenu božjem spokoriš in se z Bogom spraviš, pa moreš, živeč v milosti božji, akoravno siromak, bolehen, ponižan, sebi vsak dan nabirati in nakopičevati onega bogastva, ki ga tat ne more ukrasti, ogenj ne požgati, nobena povodenj ne uničiti.

Le zdihni vsak dan koj zjutraj: »Naj bo volja božja! Bog mi je poslal trpljenje, siromaštvo, nase ga vzamem, On je gospodar, Njegovo voljo moram izpolnjevati.« Ali pa se združi s presvetim Srcem Jezusovim in vzdihni: »O presladko Srce Jezusovo, po rokah Marije Device Ti darujem molitve, dela in trpljenja današnjega dneva na Tvoje svete namene!« Ako v tem duhu vsak dan živiš, delaš in trpiš, blagor ti, ker vsako tvoje delo, vsak tvoj trud je zaslužen za srečno večnost. O, ne boš dolgo trpel! Kmalu pride dan plačila, dan smrti in potem zaslužena večna blaženost!

3.

Siromaštvo in beda je pa tudi v družinah, ki pošteno, krščansko živite, ki izpolnjujete vse božje in cerkvene zapovedi in se smrtnih grehov varujete. Splošna nesreča je tudi vas zadela, strašna povodenj je tudi vam napravila preveliko škodo. Kako se boste vi potolažili?

Vzemimo tudi mi to šibo božjo za pokoro, s katero bomo izbrisali kazni, zaslužene s svojimi manjšimi prestopki. Kajne, ako premislimo

svoje življenje, bomo marsikatero razžaljenje božje zasledili. Morda so pa vaši otroci, odrasli sinovi in odrasla dekleta, bolj razbrzdani, imajo morebiti grešna znanja ali drugače Boga žalijo? Vsem je torej potrebna pokora in poboljšanje življenja.

Res, zdihujemo in stokamo. Smemo po zgledu samega božjega Sina. Poglejte ga v vrtu Getzemani. Kleči, krvavi pot poti in glasno kliče k Očetu: »Oče, ako hočeš, vzemi ta kelih od mene, vendar ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi!«⁴ Bog mu trpljenja ni odvzel, pač pa mu je poslal angela, ki ga je potolažil in pokrepčal. Enako vdani v voljo božjo molimo tudi mi in čutili bomo v srcu pogum, dobili bomo tolažbo, pa ne bomo obupavali, ampak potrpežljivo nosili nam naloženi križ.

Prav vsi, grešniki in pravični, tako zdihujemo! Spominjajmo se vabila Gospodovega, ki nam pravi: »Če hoče kdo hoditi za menoj, naj se odpove samemu sebi in vzame vsak dan svoj križ ter hodi za menoj.«⁵ Kdo ne bi bil rad učenec Jezusov? Zatajaj se vsak dan! Koj zjutraj vzemi križ na rame in pojdi z Jezusom na Kalvarijo, potem po smrti na križu k slavnemu vstajenju in sprejetju v večno blaženstvo.

Vse to naj nam bo pred očmi, pa v trpljenju zopet delajmo in se trudimo, da po možnosti siromaštvo omejimo in narejeno škodo popravimo. Molimo, delajmo, varčujmo in zaupajmo, pa bomo morda vendarle sčasoma prišli do bolj mirnega življenja. Le greha nikar! Oh, kako smo slabi in nestanovitni! S svetim Avguštinom moremo zdihovati in k Bogu govoriti: «O Gospod, kazen za greh čutimo, toda trdovratnosti za greh ne odpravimo. Naše življenje v bolečinah zdihuje, toda v dejanju se ne poboljša. Ako čakaš, se ne popravimo, ako pa udariš, ne moremo prenesti. Kaznovani spoznamo, kaj smo storili, toda potem koj pozabimo, kar smo objokovali. Ako stegneš roko, koj obljubimo storiti, kar smo dolžni, ko pa meč umakneš, obljub ne izpolnimo. Ako udariš, kličemo, da prizanesi, ko pa prizaneseš, zopet kličemo, da udari.» Sedaj pa zdihujemo: »Gospod, ne ravnaj z nami po naših grehih in ne povračuj nam po naših hudobijah! O Bog, ki te greh razžali in pokora potolaži, ozri se milostno na molitve tvojega ljudstva, ki te ponižno prosi, in odvrni šibe svoje jeze, ki jih za svoje grehe zaslužimo!«

V tem duhu sprejemajmo vse nadloge, ki so nas po volji božji že, ali nas bodo še zadele. Ako to storimo, se k Bogu obrnemo, svoj križ za Jezusom nosimo, bomo sicer tukaj trpeli in jokali, toda potolaženi bomo vedoč, da si tako zaslužimo večno blaženstvo, ki nam ga bo Gospod po smrti naklonil.

III. Protikrščanska prizadevanja.

1.

Povprašajmo se, kaj Boga najbolj žalijo in kaj njegovo pravično kazeno najbolj izziva? Kajne, v naših nevoljah in stiskah in bridkostih, ki nam

⁴ Lk. 22, 42.

⁵ Lk. 9, 23.

jih je dobri Bog poslal ali vsaj dopustil, bi pač želeli, da to izvemo, pa bomo naše strašne čase, čase splošnih šib božjih bolje razumeli.

Točen odgovor se tako-le glasi: Boga najbolj žali odpad od Njega, Ta odpad je vedno bolj splošen in grozi z uničenjem vsakega verstva. To nujno trditev hočemo preresetati in si potem nekaj naukov za življenje zapomniti.

Naravno spoznana resnica nam za gotovo pove, da je večni vsemočni Bog ustvaril nebo in zemljo in vse, karkoli je zunaj Njega. Tudi človek je ustvarjen; kar ima, ima od Boga: telo in neumrljivo dušo. Pa tudi bližnji in zadnji namen nam je Bog določil. Namen je končna večna sreča, ki naj si jo zaslužimo s tem, da izpolnjujemo božje zapovedi in tako priznamo, da je Bog kot Stvarnik naš najvišji Gospodar, katerega volja nam je sveta in za vse naše življenje merodajna. Ta popolna odvisnost od Boga, ta popolna navezanost na Boga, je v naši naravi, ki je od Boga ustvarjena, pa drugače biti ne more. Tega naravnega razmerja tudi Bog sam ne more izpremeniti.

Bog je pa dal človeku prosto voljo, naj se sam odloči, hoče li to razmerje do Boga, to popolno odvisnost od Njega, to popolno navezanost priznati in zato v vsem Njegovo voljo izpolnjevati, ali tega razmerja odvisnosti noče priznati, pa se ne ravnati po Njegovi volji, ampak po svoji neodvisno od Boga.

Ako se s svojo prosto voljo odločiš za Boga, pa si mu pokoren, blažen, ker boš dosegel presrečni zadnji cilj, ki ti ga je stvarnik za pokorščino določil, namreč večno blaženost. Ako se pa v prosto voljo zoper svojega Stvarnika odločiš in voljo Njegovo zavržeš, pa po svoje živiš, kaj potem?

Kaj potem? Zavrgel si večnega Boga, zato bo tudi On zavrgel tebe. Zavrženost od Boga je naravna posledica tvojega ravnanja. Saj si se sam od Boga odvrnil in stopil na pot, ki od Boga proč pelje. In zavreči Boga Stvarnika, zavreči najbo jšea Očeta, ali ni grozno dejanje, s katerim Boga naravnost preziraš in zaničuješ, zanj vedeti nočeš. Zavrženi, zaničevani Bog te mora kaznovati. Kaj boš naredil z otrokom, ki se za te ne zmeni, te zataji, te zavrže? Kaj stori država z njim, ki jo izda? Saj veš, kako je Bog uporne angele vrgel iz nebes v večno pogubljenje; saj ti je znano, kako je pravični Bog kaznoval naše prve stariše, ki so hoteli biti sami svoji, ne pa na Boga navezani, in so Njegovo sveto zapoved poteptali.

Še bolj boš pa spoznal grozoto odpada od Boga, ako pomisliš to-le: sam Sin božji je prišel na svet, da oznani večne resnice in nas z razžaljenim Bogom spravi. Bil je pred pravico božjo pokor za naše dolgove; zato je neizmerno trpel, celo na križu najbolj mučne in sramotne smrti umrl: s tem pa pravici božji vse naše dolgove plačal. Da bomo mi oznanjene resnice spoznali in Njegovega odkupa deležni, je ustanovil svcjo sv. Cerkev, je v njej postavil učitelje in duhovnike, ki naj nas v Njegovem imenu poučujejo in nas po sv. zakramentih z Bogom spravljajo. Sv. katoliška Cerkev s

papežem in s škofi, pa z duhovniki in vernim ljudstvom, to je Njegovo delo, delo odrešenja.

V to katoliško Cerkev smo prav vsi povabljeni, saj je Sin božji za vse prišel na svet, saj je za vse svojo kri prelił. Ali se ne bomo te ljubezni veselili, se s celim srcem oklenili svete Cerkve in tako postali deležni dela našega odrešenja? Kdor bi Cerkev preziral, morda jo celo zaničeval, ta bi zavrğel odrešenje, zavrğel Kristusa, Sina živega Boga. Strahota! Zavręči delo neskončne božje ljubezni!

Kaj potem? Čuj besede Odrešenikove! Rekel je apostolom: »Pojdite po vsem svetu in učite vse narode; krščujte jih v imenu Očeta, Sina in sv. Duha, učite jih izpolnjevati vse, kar sem zapovedal. Kdor veruje, bo zveličan, kdor ne veruje, bo pogubljen.« Strašne besede! Sam Zveličar grozi z večnim pogubljenjem onim, ki ne bi verovali. To je kazen za nevero, za odpad od Boga.

Mi smo pa v tej Cerkvi rojeni in vzgojeni. Ni potrebno, da jo šele iščemo, v njej smo. Kolika dobrota previdnosti božje! Kaj pa, ko bi mi Cerkev zatajili, Jezusa zavrğli, od Cerkve in od Njega odpadli? Ali ko bi celo sv. Cerkev sovražili, zaničevali? Zaničevali sv. zakramente, zaničevali razodete resnice, zaničevali vernike, duhovnike, škofo, papeža! Strašen greh! Kazen božja ne bo izostala.

Saj vam je vendar znano, kako je Bog kaznoval Jude. Jude, kj so čuli Njegove nauke, gledali Njegove čudeže, pa niso verovali, ampak ga sovražili, zavrğli, križali! Bog jih je zavrğel in kakor jim je zagrozil, so prišli leta 70. Rimljani, oblegali so Jeruzalem, Jude pobijali in na križe pribijali, mesto razdejali, Jude v sužnost odpeljali. Še danes so Judje brez templja, brez duhovnikov, brez daritev, po vsem svetu raztreseni.

Vidite, kako kaznuje Bog odpad od Cerkve Jezusove, od Jezusa, od Njega samega, od Stvarnika nebes in zemlje!

2.

Sedaj pa pogledjmo po svetu! Kaj vidimo? Res, skoraj povsod se krščansko življenje dviga. Verska zavest se pogloblja, sv. zakramenti se bolj pogosto prejemajo, sijajno se vrše verske prireditve, posebno one na čast presv. Rešnjega Telesa in na čast Matere in Device Marije, dobro uspevajo Tretji red sv. Frančiška, Marijine družbe in razne organizacije na podlagi in v luči krščanstva, širijo se po verskih naukih urejevani časopisi.

Toda razpasla se je tudi hudobija. Koliko ostudnih grehov oskrunja mesta, vasi, družine! Kako se hlastno čitajo nesramne knjige, veri in Cerkvi sovražni časopisi! In kako se pleše in pohotno uživa po vseh krajih! Koliko je zares grešnega znanja, koliko skrajno velikih nevarnosti za čisto življenje! Kako dosledno okužuje vedno več družin grozna pregreha, da zakonski ne marajo otrok!

O moj Bog, kako Te žalijo! Kako drzno izziva človeštvo Tvojo neskončno pravičnost, da udari, da kaznuj! Ne čudimo se, da propada blagostanje, da nas plašijo silne nezgode; ampak čudimo se, da ni še hujših nadlog.

Kaj bi bila pa najhujša kazen? Ker ljudje po veri ne živijo, jo torej dejansko zametujejo, bi bila najhujša kazen, ako bi Gospod milost vere odtegnil. Ako sicer grešiš, pa vendar imaš vsaj še mrtvo vero, moreš se še z Bogom spraviti, posebno, ako še moliš in molitve nisi popolnoma opustil. Ako si pa vero popolnoma iz srca iztrebil, izginilo je upanje, da bi se mogel in hotel poboljšati in storiti vse, kar Bog za tvoje zveličanje zahteva.

Sedaj vas vprašam: ali nam ta najstrašnejša kazen božja ne preti? Oh, koliko je odpadnikov, koliko prizadevanja, da se krščanstvo in sploh vsaka vera iztrga iz naših sre, uniči popolnoma! Da, kako brezobzirno se v več pokrajinah vera preganja, zadušuje, izkoreninjuje! Le prepričajmo se o žalostnih in prehudobnih prizadevanjih!

Nebroj je časopisov, ki vedno in vedno grde sv. katoliško Cerkev, ki ne prenehajo zbujevati nezaupanje, mržnjo, sovraštvo do papeža, do škofov, do duhovnikov, do strank, delujočih v luči krščanstva. Akoravno so mnogi uredniki popolni brezverci, vendar ne upajo naravnost vsega tajiti, pač pa store vse, da bi vzeli vernikom zaupanje in spoštovanje do Cerkve in njenih poglavarjev, zaupanje in spoštovanje do krščanskih mož. To je začetek na potu v brezverstvo.

Omenim naj knjižnice, ki izposojujejo brezverske in kar mogoče nesramne knjige. In o strah in groza! Ljudje, posebno mladi, jih s slastjo čitajo, pa si vzbujajo spolne strasti in verske dvome, ali vsaj malomarnost v veri.

So pa tudi že mnogobrojne organizacije, katerih voditelji so popolni brezbožci, pa tudi člani vodijo v brezboštvo in jim celo sovraštvo do krščanske vere, da, celo do vsakega verstva zasajajo v srce. Mislim vse one stranke, katerih namen je razdreti družabni red in potem postaviti nov red na podlagi popolnega brezverstva. Te stranke so močne. Imajo dovolj denarja. Skrivaj hujskajo po vseh državah.

Najbolj žalostno pa je, da se je večina držav v svoji zakonodaji postavila na izvenversko stališče, to je, da se v svojem državnem življenju na vero ne ozirajo. Ako so načelniki držav dobri, že še nekako gre. Verskega gibanja ne preprečujejo, verske organizacije dopuščajo, cerkveni zakon priznavajo, v šoli pouka v krščanskem nauku ne branijo. Ako si pa pri volitvah pridobe večino brezverski, ali celo protiverski zastopniki ljudstva, potem gorje vernim ljudem, posebno katoličanom! S postavami skušajo katoliško Cerkev vedno bolj omejevati, šolo si prilaste, najrajše nastavljajo veri nasprotno učitelje, verske vaje zapostavljajo, krščanski nauk iz šol odstranjujejo, bolj krščanske organizacije ovirajo kolikor morejo, ali celo prepovedujejo, cerkvenega zakona ne marajo in vpeljujejo civilni zakon brez posredovanja Cerkve, cerkveno premoženje izročajo

državi in gredo za tem, da ločijo Cerkev od države, nazadnje pa začno katoličane naravnost kruto preganjati.

3.

Kaj nameravajo božji sovražniki, lahko spoznamo, ako pogledamo v Mehiko. V tej državi divja preganjanje katoličanov. Sv. oče so ga v posebni okrožnici, izdani meseca novembra preteklega leta, odkrili pred vsem svetom. Opisujejo pa to preganjanje, kakor so jim njihovi poslanci iz Mehike pismeno ali ustno sporočili, torej natanko in resnično. Naj iz te okrožnice povzamem nekaj podatkov.

Sirovo, brezobzirno preganjanje se je začelo že v letih 1914. in 1915. Že takrat so nasilno postopali zoper duhovnike, zoper redovnike in redovnice ter zoper svete kraje, posvečene za božjo službo. Papeževe zastopnike so pregnali.

Položaj je poostril zakon izdan leta 1917. Po tem zakonu Cerkev nima nobenih pravic več, pa si jih tudi ne more več pridobiti. Duhovniki se ne priznajo, kakor zločincem so jim odvzete vse politične in državne pravice. Redovniki ne smejo polagati sv. obljub, prepovedani so vsi redovi in vse krščanske družbe. Služba božja se sme opravljati edino le v cerkvah, in sicer vedno le pod nadzorstvom državnih uradnikov. Cerkve so se proglasile kot lastnina naroda. Ravno tako se je vzela lastninska pravica Cerkve do škofijskih palač, do hiš kanonikov, župnišč, do samostanov, do semenišč, do raznih zavodov. Sploh je vse cerkveno premoženje Cerkvi vzeto in proglašeno kot narodna lastnina. Duhovniki ne morejo ničesar podedovati. Do sv. zakona Cerkev nima nobenih pravic, edino država ga sklepa. Duhovniki in redovniki ne morejo imeti nobenih šol. V zasebnih šolah se krščanski nauk ne sme poučevati. Dosedaj od krščanskih šol izdana spričevala so neveljavna.

Kajne, neverjetno, da se morejo tako gaziti božje in človeške pravice! Lani, meseca februarja, so sv. oče škofom in vernikom v Mehiki poslali tolažilno pismo. Škofje so delovali in vplivali na vernike kar mogoče pomirjevalno. Upali so, da bo vlada začela postopati bolj blago, milo in obzirno. Toda zmotili so se. Ravno narobe se je zgodilo. Meseca julija lani so bili proglašeni novi, še ostrejši zakoni.

Po teh novih zakonih je vsaka služba božja strogo prepovedana; vršiti jo sme le duhovnik, od države pripuščen; ako jo opravi drugi, se kaznuje strogo, kakor bi bil hudodelec. Duhovniki, ki niso rojeni v Mehiki, so bili pregnani. Zapirajo se sploh šole, zavodi, bolnišnice, že iz tega razloga, ako imajo krščansko ime, ali ako imajo v sobah kako sveto podobo. V državi sme biti le določeno število duhovnikov in škofov. Možje in žene, ki so branili cerkvene pravice, so bili poklicani pred sodišče in vrženi v ječo; mnogi duhovniki in verniki so bili umorjeni kar na cestah in ulicah. Škofje so vložili milo prošnjo, naj se opusti tako preganjanje, toda zbornica je prošnjo rogajoč se zavrgla.

V teh strahotah se duhovniki in verniki obnašajo pogumno. Od 4000 duhovnikov je komaj dvojica odpadla. Vsi trpe pomanjkanje drage volje. Skrivaj opravljajo božjo službo in dele sv. zakramente. Pri tem se večkrat dogodi, da med službo božjo v zasebnih hišah uderejo vanje preganjalci, grdo oskrunijo sv. Rešnje Telo, duhovnika pa odpeljejo v ječo.

V obrambo cerkvenih in božjih pravic so se Kolumbovi vitezi in drugi možje po vsej Mehiki združili v eno skupno bojno črto, da varujejo cerkve, branijo duhovnike, poučujejo otroke in store kar mogoče dobrega. In te sv. oče takole pohvalijo: »O prekrasni prizor, dan svetu, angelom in ljudem! O stvar, ki naj se v večnih spevih proslavlja! Kolumbove viteze, voditelje obrambene zveze, može, žene in mladeniče polove, vkujejo v verige, zapirajo v umazane ječe, hudo z njimi postopajo, jih neusmiljeno kaznujejo. Da, komaj solze zadržujemo, ko čujemo, da so mnogi teh mladeničev, moleč sv. rožni vence in slaveč Jezusa Kralja, pretrpeli strašno smrt!«

V božičnem govoru so sv. oče povedali še tole: »Brezbožnost, sirovost in preganjanje katoličanov je zadnje čase še narastlo. Vsi škofje so pregnani; mnogi duhovniki so zaprti ali pomorjeni; mnogi romarji k neki sloveči romarski cerkvi Device Marije so bili pobiti; grdo napadeno je bilo presveto Rešnje Telo; iz zasebnih šol vržene podobe Jezusa in Marije, proti čemer so se plemeniti mladeniči javno, akoravno brezuspešno, pritožili.«

Sv. oče zdihujejo in molijo dobro vedoč, da tu druge pomoči ni, kot če Bog poseže vmes. Zato pa tudi vse nas vernike spodbujajo, naj pri srčno molimo za mehiške pregnane in pobijane katoličane, da bi vztrajali in da bi Gospod čim prej napravil konec temu strašnemu stanju. Ubogajmo sv. očeta in solznih oči zdihujmo k Bogu za pomoč katoliški Cerkvi v Mehiki.

4.

Odkod to preganjanje? Odkod to satansko sovraštvo do katoliške Cerkve in sploh do vsakega verstva? Že prej sem omenil neke organizacije, ki imajo namen uničiti vsako verstvo. Na čelu vseh teh Bogu sovražnih organizacij pa je prostozidarstvo. Mram vam ga nekoliko opisati.

Najvišji red prostozidarjev nič ne veruje, ampak Boga sovraži. Ako v spisih in govorih omenjajo »Stvarnika vesoljstva«, to ni oseben Bog, ampak kvečjemu razviti človeški razum. Ako pa ni Boga, ni nobene razodete vere, ampak, kakor očitno trdijo, je vsaka vera praznoverje in pravi strup za ljudstvo. Najbolj mogočna obramba razodete vere je pa papeštvo. Zato so prostozidarji proglasili kot svojo nalogo, da morajo papeštvo naravnost razdreti. Da bo to mogoče, morajo imeti svoje može v narodnih skupščinah, v državni upravi, v šoli. Imeti morajo odločilno besedo, da morejo šolo in državo uravnati po svojih načelih. Vladajoče državne osebe morajo biti prostozidarji, kjer so pa še drugi na čelu vladanja, se morajo razgnati. Ker je pa javno mnenje močno in vplivno, si

prizadevajo, to javno mnenje obvladati. Za to naj služijo časopisi in brošure. Po teh se bolj ali manj očitno podnetuje javno mnenje zoper vero, zoper katoliške može, zoper cerkvene služabnike, zoper papeža. Posebno papeštvo oznanjajo kot svojega največjega sovražnika. Zato oznanjajo neizprosni boj zoper Vatikan. Včasih to naravnost povedo, včasih pa te namere skrivajo v bojnem klicu zoper »klerikalizem«.

Leta 1900. so koncem avgusta imeli v Parizu mednarodni kongres, da bi se združili za enotno delovanje po vsem svetu. Med drugimi govori so povedali tudi tole: »Vse vlade morajo biti odločno protiklerikalne. Vplivati moramo posebno na mladino, in sicer tako, da jo končno veljavno osvobodimo od kakršnegakoli klerikalnega vpliva. V mnogih državah je klerikalizem naš edini sovražnik. On ovira osvoboditev proletarijata... Ne zadostuje pobijati vpliv duhovništva in Cerkev pripraviti ob vso veljavo. Kar se mora razdreti je orodje, ki ga rabi duhovništvo, da vara ljudi. In to je verstvo samo, to je vera v nadnaravno, to je dogma.« Nemški prosto-zidar Wichtl piše: »Da je prostožidarstvo krščanstvu, posebno katoliški Cerkvi sovražno, je samo po sebi razumljivo. Med obema strankama se bije boj na življenje in smrt.« Naj sporočim še izjavo prostožidarskega veljaka v Ameriki; piše namreč: »V boju zoper papeštvo, tega smrtnega sovražnika prostožidarstva, se morajo vsi drugi oziri umakniti.« Dodam še to, da je predsednik mehiške republike, Calles, strasten prostožidar.

In ta strašna, Bogu in Cerkvi smrtno sovražna organizacija, je razširjena po vsem svetu. Na Nemškem je bilo leta 1922. nad 550 prostožidarskih društev, zedinjenih v eno osrednje društvo; članov je bilo takrat nad 62.000. Na Ogrskem je bilo istega leta nad 100 društev s 700 člani. V Avstriji je bilo 13 jako delavnih društev. Na Angleškem je bilo osrednjemu londonskemu društvu priključenih 3155 zunanjih društev, ki so imela 225.000 članov. Mnogo prostožidarskih društev je v Indiji, v Avstraliji, v južni Afriki, v Argentini, na Japonskem in v Kini. Na Angleškem pripadajo temu društvu vsi višji stanovi, namreč: visoko plemstvo, ministri, poslanci, bančni ravnatelji, lastniki časopisov, odvetniki, angleški protestantski duhovniki, tudi veliki rabin. Angleško prostožidarstvo je najbolj mogočna organizacija. — Na Francoskem je nad 600 takih društev. Vsi glavni političarji so prostožidarji. Mnogoštevilna so prostožidarska društva v Belgiji, na Norveškem, Švedskem, v Švici, na Španskem, na Portugal-skem, v Rusiji, Rumuniji, pa tudi naša država ni brez njih in njihovega kvarnega vpliva.

Kaj pa v Ameriki? Polna je prostožidarskih društev; mogočni so ti prostožidarji v Zedinjenih državah. Kdor hoče kaj pomeniti v trgovini ali v politiki, mora biti prostožidar. Društev je tamkaj nad 16.000, ki imajo 1.700.000 članov višjih slojev, vseh pa bo nad tri milijone. Istotako so razširjeni po vseh drugih državah srednje in južne Amerike. Ž njimi pa sodeluje mnogo drugih društev, ki jih vodijo prostožidarji in ki nastopajo popolnoma v njihovem duhu.

Kdo ne bi trepetal, ko premišljuje to silno moč protozidarjev. Povsod so razširjeni, povsod organizirani, imajo osrednje vodstvo in dobro delujoče tajništvo, zato nastopajo povsod po istem načrtu. Pomislimo še to, da so premnogi jako okretni, svetovno izobraženi, trdnega značaja, spretni organizatorji, izredno vplivni kot časnikarji, trgovci, odvetniki, bankirji, poslanci, državniki, obrtniki, pa se nam bo vsaj nekoliko dozdevalo, kolika je njihova moč, kolik njihov vpliv na vse javno mnenje, na človeško, narodno in državno življenje. S svojim strupenim, Bogu sovražnim dihom so zastrepili že skoraj ves svet. V tej luči boste pa tudi mogli razumeti kruto preganjanje cerkve v Ameriki, sovražnost mnogih držav zoper papeža, zoper katoliško Cerkev in zoper vero sploh, razumeli boste pa tudi razne poizkuse v naši domovini.

5.

Še na nekaj strašnega vas moram opozoriti. Bolj kot kdaj gospodarji dandanes satan po vsem svetu. Za posameznike velja svarilo sv. Petra, ki piše: »Bodite trezni in čujte, ker hudič, vas nasprotnik, hodi okoli kakor rjoveč lev in išče, koga bi požrl.« Ravnotako nas opominja sv. Janez, ki piše: »Denite nase orožje božje, da se boste mogli ustavljati hudičevim zvijačam... Zgrabite ščit vere, z njim boste ugasili vse goreče pšice hudobnega duha.« In drugod trdi, »da je satan stara kača, ki zavaja vesoljni svet«. In res, pri mnogih ljudeh se kar vidi vpliv satana, ki Boga sovraži in ga Jezus imenuje, da je nečisti duh. Ali niste nikdar čuli strašnega preklinjevanje Matere božje, Jezusa, Boga? In koliko je celo protinavnih, pohotnih dejanj v razbrzdanih družbah! In neki moderni plesi! Ali more biti to zgolj človeško, ali ni satanovega vpliva vmes?

Toda satan hoče tudi človeško družbo sploh podjarmiti sebi. Ali ni Gospod na to namignil, ko je zatrdil, »da Cerkev tudi peklenska vrata ne bodo premagala«? Torej peklenska moč bo po Jezusovih besedah z vso silo napadala sv. Cerkev. Ali se ta moč ne vidi v groznem preganjanju v Mehiki in v strastnem nasprotovanju zoper Cerkev sploh?

Opozorim vas še na molitev, ki so nam jo sv. oče, papež Leon XIII., zložili in zapovedali, da jo opravimo po vsaki sv. maši. Molimo pa takole: »Sveti nadangel Mihael, brani nas v boju; bodi nam v pomoč zoper zlobnost in zalezovanje hudega duha. Ukroti naj ga Bog, ponižno za to prosimo. In ti, vodnik nebeške vojske, satana in druge hudobne duhove, ki hodijo po svetu v pogubo duš, z božjo pomočjo v pekel pahni. Amen.« Papež Leon XIII. slove kot jako učen in previden mož. In oni so nam to molitev zapovedali. In kaj trdijo? Trdijo, da je hudi duh zloben, »da nas zalezuje, da on in drugi hudobci hodijo po svetu v pogubo duš«. Kaj ne, kar je Kristus napovedal, da se bo godilo, sv. oče potrjujejo, da se res godi. Te nauke imejmo pred očmi, pa bomo bolj globoko razumeli strašne napore premogočnih protozidarjev in nam sicer nerazumljiva prizadevanja protikrščanskega in sploh protiverskega gibanja po svetu. Kraljestvu Jezusovemu stoji nasproti kraljestvo satanovo.

Konec.

Opisal sem vam naše prežalostne čase. Oh, povsod je razširjen sovražni upor proti Bogu, sovražne čete iz kraljestva satanovega napadajo kraljestvo božje, kraljestvo Jezusa Kralja, da bi ga popolnoma uničili; njihovo število raste. Grozno je to, da ta upor proti Bogu vodijo celo države, ki so v službi bogusovražnih prostožidarjev. Zraven se pa širi sovrašтво med narodi, goljufija v vsem občevanju, izredna nesramnost! V pomoč so jim mnogoštevilni časopisi in brezbožne knjige. Prihodnost je temna! V nobeni državi ni reda, ni miru; med strankami se bije strasten boj; na več krajih teče kri; vse države se hitro oborožujejo in se pripravljajo na krvave pohode. O gorje, trikrat gorje! Kaj naj storimo? Čujte nekaj nasvetov!

1. Molimo, delajmo pokoro in poboljšajmo svoje življenje! Goljufija, razbrzdanost, pijanstvo, bogokletstvo naj izgine iz naših hiš! Morda se nas Bog usmili in odvrne od nas preteče strahote.

2. V naše hiše naj ne prihajajo časopisi, ki po svojem pisanju vzbujajo nezadovoljnost, odpornost, mržnjo do Cerkev, do njenih služabnikov, do papeža. Taki časopisi so v službi prostožidarstva. V njegovem duhu katoličane zaničljivo imenujejo »klerikalce«. V tem izrazu se misli katoliška Cerkev in boj proti »klerikalizmu« je boj, grešen boj zoper katoliško Cerkev. Kdor take liste trajno čita, ali celo naroča, gotovo greši. In more li dobiti odvezo, ako v grehu vztraja?

3. V razna zastopstva volite edino le krščanske može. Ako bi oddali glasove za može, ki za cerkev ne marajo, krščanskih dolžnosti ne izpolnjujejo, veri in cerkvi sovražne liste pišejo ali naročajo, bi volili popolnoma po volji prostožidarjev in bi bili vi sami krivi zakonov in naredb, Bogu zoprnih in podpirajočih upor zoper Njega.

Prosim vas, uvažujte ta moj pastirski list.

Blagoslov Boga Očeta in Sina in sv. Duha naj pride nad vas in naj ostane nad vami.

V Ljubljani, dne 30. januarja 1927.

† Anton Bonaventura,
škof.

13.

Postna zapoved.

Pooblaščen od sv. stolice določujem glede postne zapovedi za leto 1927 v ljubljanski škofiji:

I.

1. Zapoved o zdržnosti zahteva edinole zdržnost od mesa in mesne juhe. Torej je vse dni zdržnosti dovoljeno rabiti katerokoli živalsko maščobo.

2. Zapoved o postu dovoljuje samo enkratni obed na dan; vendar pa sme vsakdo kaj malega zaužiti tudi zjutraj in zvečer, kakor

je v dotičnem kraju navada. Dovoljeno je tudi pri istem obedu uživati meso in ribe. Glavni obed se sme preložiti od opoldne na večer.

3. Zapoved o zdržnosti veže vse, ki so izpolnili sedmo leto.

Zapoved o postu pa veže vse vernike od izpolnjenega enoindvajsetega do začetega šestdesetega leta.

II.

Katere dni v letu je zapovedana samo zdržnost, katere zdržnost in post, katere samo post? Odgovor:

1. Zdržnost od mesa je zapovedana vse petke celega leta.

2. Zdržnost od mesa in post sta zapovedana:

a) na pepelnično sredo;

b) ob petkih štiridesetdnevnega posta;

c) ob kvatrnih petkih;

d) v soboto pred binkoštni, na dan pred praznikom Marijinega vnebovzetja, na dan pred praznikom Vseh svetnikov (31. oktobra) in pred božičem (24. decembra).

3. Samo post je zapovedan vse druge dni štiridesetdnevnega posta, ob kvatrnih sredah in kvatrnih sobotah. Vse te dni, ob katerih je zapovedan samo post, je vsem vernikom dovoljeno uživati mesne jedi tudi pri večerji. Tisti pa, ki niso dolžni postiti se, smejo te dni uživati mesne jedi vselej, kadar kaj jedo.

4. Zapoved o zdržnosti in postu ne veže ob nedeljah štiridesetdnevnega posta, ob zapovedanih praznikih in tudi ne ob odpravljenih praznikih, ki jih v naši škofiji še praznujemo.

Na veliko soboto preneha opoldne zapoved o zdržnosti in postu.

Tisti dan pred božičem pa zapoved o postu in zdržnosti preneha pri večerji.

5. Od zapovedi zdržnosti in posta so izvzeti:

a) verniki v tistih krajih, v katerih je semenj;

b) vse postne dni v letu, razen dneva pred božičem in velikega petka: vojaki, orožniki in finančni stražniki ter njihove družine.

Od zapovedi same zdržnosti so vse postne dni v letu, razen dneva pred božičem in velikega petka, oproščeni: delavci v rudokopih in tovarnah in njih družine; sprevodniki po železnicah in potniki, ki morajo jesti v železniških gostilnah; uslužbenci in potniki po ladjah, kadar morajo na ladjah obedovati; vsi ki so z družino in postrežniki v zdraviliščih; vsi, ki so po okolnostih primorani jesti v javnih gostilnah, in oni, ki so od drugih odvisni, pa si ne morejo oskrbeti postnih jedi; oni, ki živijo po kaznilnicah, namreč kaznjenci, pazniki in drugi uslužbenci.

Vse one, ki se bodo polajšav posluževali, opominjam v smislu papeževega pisma, naj bi olajšavo posta nadomestili z dobrimi deli, zlasti z miloščino za reveže.

III.

Posameznim osebam ali rodbinam more po cerkvenem pravu (kan. 1245) iz pravega vzroka tudi njih župnik podeliti spregled od postne zapovedi. Pooblaščam pa tudi spovednike, da imajo isto pravico kakor župniki, toda samo pri spovedi.

Iz posebnih od Cerkve priznanih razlogov so od samega posta izvzeti:

a) bolniki in okrevajoči ter telesno slabotni, katere bi radi posta precej bolela glava ali bi imeli omotico;

b) matere pred porodom in po porodu, naj so tudi telesno zdrave in močne;

c) ubožci, ki živež beračijo ali imajo sploh nezadostno hrano;

d) delavci, ki morajo opravljati težka telesna dela, n. pr. kmetovalci, mizarji, kovači, zidarji, tkalci, kamnoseki, čevljarji itd., vsi ti so od postne postave izvzeti, čeprav so trdnega telesnega zdravja;

e) oni, ki morajo opravljati naporno dušno delo, n. pr. učitelji na osnovnih šolah; profesorji, če se morajo za predavanja naporno pripravljati, ali če morajo po štiri in več ur na dan učiti; dijaki, ki so večji del dneva v šoli in se resno bavijo z učenjem; misijonarji ob času misijonov.

Upam, da bomo tako olajšano zapoved vsi prav radi in vestno izpolnjevali. Molimo in delajmo pokoro, da se nas Bog usmili in ne postopa z nami, kakor bi s svojimi mnogimi grehi zaslužili.

V Ljubljani, 1. februarja 1927.

† Anton Bonaventura,
škof.

14.

Škofijska kronika.

Imenovan je bil za dekana kranjske dekanije duh. svetnik Franc Dolinar, župnik v Cerkljah pri Kranju, ko je bil razrešen tega posla Anton Koblar, župnik v Kranju.

Podeljena je bila župnija Zasip Antonu Demšarju, kaplanu v Mengšu.

Nameščen je bil Franc Gornik za kaplana v Mengšu.

Umrli je Tomaž Varl, zlatomašnik, kaplan v pokoju v Kropi, dne 24. januarja 1927 v starosti 82 let. — N. v m. p.!

Škofijski ordinariat v Ljubljani,

10. februarja 1927.

Vsebina: 12. Pastirski list gospoda knezoškofa. — 13. Postna postava. — 14. Škofijska kronika.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Dostal. — Za Jugosl. tiskarno v Ljubljani Karel Čeč.

Antonius Bonaventura,

von Gottes und des apostolischen Stuhles Gnaden

Bischof von Ljubljana,

den Deutschen seiner Diözese Gnade, Frieden und Segen Gottes.

Aus der von Gott gegebenen Verpflichtung, den Gläubigen das Wort Gottes zu verkünden, erwuchs für die Bischöfe die Gewohnheit der alljährlichen Hirtenbriefe, durch welche dieselben wenigstens einmal im Jahre allen Gläubigen ihre Christenpflichten ans Herz legen und sie zur Erfüllung derselben anspornen könnten.

Dieser Gewohnheit will ich entsprechen und im folgenden Hirtenbriefe einige ins Leben eingreifende Lehren den Zeitumständen gemäß zu eurem geistigen Nutzen erörtern.

1.

Das verflossene Jahr 1926 war für die ganze katholische Kirche ein sehr gnadenvolles Jahr. Es war ein Jubeljahr, welches der heilige Vater für die ganze Welt verkündet hat, ein Jahr des Gebetes, der Buße, der inneren Geisteserneuerung.

Um uns alle zu diesen frommen Gebet- und Bußübungen zu bewegen, hat er uns dafür reichliche Ablässe bewilligt und angeboten. Ablässe bedeuten die Nachlassung jener zeitlichen Strafen, die uns nach erlangter Verzeihung der Sünden und ewigen Strafen noch übrig geblieben sind und die wir noch im Leben, oder jenseits im Fegefeuer leiden müßten.

Nicht wahr, ihr alle sehet ein, daß die bewilligten und von uns gewonnenen Ablässe für unser Seelenheil sehr vorteilhaft sind. Als Bedingung zur Erlangung derselben waren vorgeschrieben: Gebet nach der Meinung des heiligen Vaters, Kirchenbesuch und würdiger Empfang der heiligen Sakramente. In diesen Bedingungen liegt eine gewaltige und erfolgreiche Aufforderung zur Abkehr von der Sünde und Sündengewohnheiten und zur Rückkehr zu Gott, unserem obersten Herrn und einstigen Richter, wodurch die Rettung unserer unsterblichen Seele unfehlbar angebahnt wird.

Habt ihr euch diese besonderen Gnaden des Jubeljahres zu Nutzen gemacht? Im bejahendem Falle schätze ich euch glücklich. Hat jedoch jemand unfer euch aus Nachlässigkeit, oder aus Gleichgültigkeit oder sogar aus bösem Willen das Jubeljahr nicht beachtet und die angebotenen Gnaden zur Rettung der unsterblichen Seele nicht benützt, so hat er einen großen Verlust erlitten. Wird er wohl ein zweites Jubeljahr erleben?

2.

Ferner hat die ganze katholische Welt am letzten Oktobersonntag des verflossenen Jahres nach Anordnung des heiligen Vaters zum erstenmal ein neues Fest gefeiert, nämlich das Fest zu Ehren Christi als König.

Seid im Herzen überzeugt, daß Christus wirklich König ist. In dem betreffenden Rundschreiben des heiligen Vaters werden zwei Gründe für dieses Königtum Christi angegeben.

Der erste Grund liegt in der Wahrheit, daß Christus als wahrer Gott zugleich mit Gott Vater und dem heiligen Geiste unser Schöpfer ist. Hiemit haben wir alles von Ihm, Leib und Seele, unser ganzes Dasein, deshalb sind wir sein volles Eigentum, sind wir unserer ganzen Natur nach von ihm vollständig abhängig, er ist unser Herr und Gebieter, unser allerhöchster König. Ihr sehet ein, daß dieses Verhältnis der vollkommenen und allseitigen Abhängigkeit von Christus, als Gott und Schöpfer, in unserer Natur begründet ist.

Ein anderes Anrecht auf uns hat sich der Heiland dadurch erworben, daß er als Bürge für unsere Schuldenlast bei Gott durch sein bitteres Leiden und durch seinen grausamen Tod am Kreuze der beleidigten himmlischen Gerechtigkeit unsere Schulden abgezahlt und uns dadurch aus der Sklaverei des bösen Geistes erlöst hat. Er hat sich hiemit ein Anrecht auf uns erworben; wir gehören Ihm an, Er ist unser Herr, Er ist unser König.

Wenn ihr diese beiden Tatsachen der Schöpfung und Erlösung gläubig erwäget, werdet ihr wohl aus vollster Überzeugung sagen müssen: Christus ist unser König und werdet dieses neue Königsfest im Gefühle der höchsten Dankbarkeit und im Bewußtsein der vollkommensten Abhängigkeit alljährlich feierlichst begehen.

Ich frage, wird wohl jemand von euch so unglücklich, so töricht sein, daß er das Königtum Christi, seine volle Abhängigkeit von Ihm, nicht anerkennen wollte?

3.

Und doch, es geht durch die ganze Welt eine Bewegung gegen das Königtum Christi, eine wohldurchdachte Empörung gegen seine Herrschergewalt. Es bewahrheitet sich das prophetische Wort des Königs David. Erleuchtet hat David von ferne die messianische, das ist unsere Zeit geschaut und hat in dieser Anschauung staunend ausgerufen: »Was toben die Heiden und sinnen die Völker auf Eitles? Es stehen auf die Könige der Erde und kommen zusammen die Fürsten wider den Herrn und seinen Gesalbten rufend: laßt uns zerreißen ihre Bande und von uns werfen ihr Joch!« (Ps. 2, 1. 2.)

Dieser Ruf ertönt gegenwärtig in der ganzen Welt sowohl von Seite einzelner Menschen, als auch von Seite ganzer Gruppen und sogar von Staaten.

Werden denn nicht von vielen Menschen, von vielen Christen und auch von vielen Katholiken die Gebote Gottes und der Kirche furchtlos übertreten? Ich nenne bloß die Sünde des Hasses, der Unzucht, des Betruges, der Sonntagsentheiligung und der Vernachlässigung des Empfanges der heiligen Sakramente. Lauter Auflehnungstaten gegen die Gesetze Gottes, gegen den Willen unseres Erlösers, gegen das Königtum Christi.

Ferner gibt es Vereine und Organisationen, welche geradezu auf die Leugnung Gottes ausgehen, Organisationen, welche nicht nur die durch Christus vollzogene Erlösung und die von Gott ausgehende Erschaffung geradezu leugnen, sondern auch Christus und Gott verwerfen, ja sogar direkt hassen. Was für eine schreckliche, auf Bosheit und verschuldeter Unwissenheit beruhende Empörung!

Es ist bekannt, daß sich die meisten Staaten als konfessionslos erklärt haben und als solche in ihrer Gesetzgebung Gott und Christus gar nicht berücksichtigen, kirchen- und glaubensfeindliche Bewegungen zulassen, viele Staaten sie fördern und sogar mit ihrer ganzen Macht mithelfen.

Diese feindselige Richtung gegen das Königtum Christi zeigt sich in der Einschränkung der Rechte der Kirche Christi, in der feindseligen Trennung von Kirche und Staat und ganz besonders in der Anstrengung der Zivilehe und Entchristlichung der Schule. Die Ehe wird nicht mehr als ein Sakrament anerkannt, sondern nur als ein bürgerlicher Vertrag, welcher unter Umständen leicht aufgelöst werden kann. Aus der Schule soll der Priester, der Religionsunterricht, die religiöse Erziehung, ja sogar die Erwähnung des Namens Gottes verbannt, somit die Jugend und mit ihr die Familie entchristlicht werden. Ein neues Heidentum ist in Sicht.

Was die kirchen- und glaubensfeindlichen Mächte anstreben, das beweist uns Rußland, das beweist uns die schon blutige Verfolgung des Christentums in Mexiko. Diese rücksichtslose Verfolgung ist so entsetzlich und grausam, daß sich der heilige Vater in einem eigenen Rundschreiben darüber bitter beklagt hat.

Bedenket, in Mexiko sind alle Kirchen geschlossen, ist das Kirchenvermögen geraubt, sind alle kirchlichen Schulen verboten, sind die meisten Priester vertrieben oder eingekerkert, ja auch alle Bischöfe verjagt oder in den Kerker geworfen. Ja, es fließt auch Märtyrerblut wie in den ersten Zeiten der Christenheit. Einige Bischöfe sind ermordet, viele Priester erdrosselt oder erschossen, ja auch viele Gläubige, darunter tapfere Jünglinge, niedergemetzelt worden. Schrecklich! Was für eine schändliche Empörung gegen Gott, den Schöpfer, gegen Christus unseren Erlöser, gegen die katholische Kirche, welche das Reich Christi auf Erden ist.

4.

Und Gott? Er handelt, wie der Psalmist es von ferne geschaut hat und es uns kundgibt, indem er auf den Anruf der Welt zur Empörung fortfährt und spricht: »Der im Himmel wohnt, lacht ihrer und der Herr

spottet ihrer. Dann redet er zu ihnen in seinem Zorne und verwirrt sie in seinem Grimme. «Jawohl, Gott ist nicht blind und taub. Er ist zwar nachsichtig und langmütig, jedoch wenn das Maß der Sünden voll ist, züchtigt er die Empörer nach Verdienst.

Ich erinnere an den schrecklichen Weltkrieg mit allen seinen verheerenden Folgen. Durch denselben vollzog Gott sein Strafgericht über die sündige Welt. Nun, die Völker haben sich dies nicht zu Herzen genommen. Ja, die Empörung gegen Gott, gegen Christus, als unseren von Gott bestellten König, nimmt zu. Und Gott?

Wir hören von Erdbeben, von Überschwemmungen, von Krankheiten, von Verarmung, Arbeitslosigkeit und anderen Übeln, von denen alle Erdteile getroffen werden. Woher kommen diese Katastrophen? Gewiß haben dieselben ihre natürlichen und geschichtlichen Ursachen.

Wir aber wollen unsere Augen zu Gott erheben, zu Gott, in dessen Macht die ganze Natur, das ganze Menschengeschlecht sich befindet, zu Gott, dem allmächtigen Schöpfer des Himmels und der Erde, ohne dessen Willen gar nichts geschieht.

Ja Gott hat alle diese Übel direkt gesendet oder wenigstens zugelassen. Warum? Zunächst als Strafe und dann zugleich zur Besserung unseres Lebens.

In unserer Krankheit, in unserer Armut soll uns die Unzuverlässigkeit und Vergänglichkeit alles Irdischen so recht zum Bewußtsein kommen. Infolge dieses Bewußtseins sollen wir unsere Herzen vom irdischen, verbotenen Sinnesgenuß loslösen und zu Gott hinwenden, auf daß wir Ihm wieder treu dienen.

Auch die Gerechten, welche von den Strafen Gottes mitgetroffen sind, mögen all die Übel aus Gottes Hand annehmen, sollen das ihnen auferlegte Kreuz dem Heilande nachtragen und dasselbe dem Herzen Jesu durch die Hände Mariens auf seine Meinung aufopfern. Dadurch werden sie tugendhaft handeln und sich viele Verdienste für den Himmel erwerben.

Die zeitliche Strafe soll uns an die ewige erinnern. Wenn wir schon diese zeitliche Strafe so schwer ertragen, wie werden wir die schreckliche ewige dort ertragen können? Um nun dieser zu entgehen, wollen wir die zeitliche als Buße annehmen und als Buße Gott dem Herrn aufopfern. Zugleich wollen wir die Sünde hassen, dieselbe meiden und mit einem im Bußsakrament gereinigten Herzen wieder Gott dienen und unser Leben nach den Vorschriften Christi, unseres Königes, einrichten.

5.

Geliebte, die Zeiten sind schwer, schwer für die Erhaltung des christlichen Glaubens, schwer für die christliche Sitte. Deshalb gilt uns die Mahnung des Apostels: »Brüder, seid nüchtern und seid wachsam! Der Teufel, euer Widersacher, geht umher, brüllend wie ein Löwe, und sucht, wen er verschlinge. Widersteht ihm, fest im Glauben (I. Petr. 5, 8). Möchten wir unsern Gott und Heiland verlassen? Gewiß nicht. Bleiben

wir trotz allen Gefahren in der Liebe Gottes und sprechen wir mit den wunderschönen Worten des hl. Apostels Paulus: Wer wird uns scheiden von der Liebe Christi? Trübsal, Bedrängnis und Verfolgung, Hunger oder Blöße der Todesgefahr oder das Schwert?... Ich lebe in der Überzeugung: Weder Tod, noch Leben, nicht Engel und nicht Herrschaften, nicht Gegenwärtiges, noch Kommendes, nicht Mächte und nicht Höhe oder Tiefe, noch sonst ein anderes Geschöpf wird uns scheiden können von Gottes Liebe, die da ist in Christus Jesus, unserm Herrn (Rom. 9, 35—39).

Es segne euch der allmächtige Gott, Vater, Sohn und heiliger Geist. Amen.

Ljubljana, den 30. Jänner 1927.

† Antonius Bonaventura,
Bischof.

Fastenmandat für das Jahr 1927.

Bezüglich des Fastengebotes bestimme ich auf Grund vom hl. Stuhle erhaltener Bevollmächtigung für die Diözese Ljubljana im Jahre 1927 folgendes:

I.

1. Das Gebot der **Abstinenz** verbietet den Genuß von Fleisch und Fleischsuppe. Deshalb ist es an allen Abstinenztagen erlaubt, jedwedes Tierfett zu gebrauchen. Das Gebot verpflichtet alle Gläubigen vom vollendeten siebenten Jahre an.

2. Das Gebot des **Fastens** erlaubt nur eine Mahlzeit im Tage, es verbietet jedoch nicht etwas zu genießen morgens und abends nach Gewohnheit des betreffenden Ortes. Es verpflichtet alle Gläubigen vom vollendeten einundzwanzigsten bis zum angefangenen sechzigsten Lebensjahre.

II.

1. Das Gebot der **Abstinenz** ist zu halten an allen Freitagen des Jahres.

2. **Abstinenz** und **Fasten** sind geboten:

- a) am Aschermittwoch,
- b) an den Freitagen der vierzigstägigen Fasten,
- c) am Freitag der Quatemberwochen,
- d) am Samstag vor Pfingsten, am Tage vor Mariä Himmelfahrt (14. August), vor Allerheiligen (31. Oktober), vor Weihnachten (24. Dezember). Fällt einer dieser Tage auf einen Sonntag, so fällt Fasten und Abstinenz weg.

3. **Fasten** allein ist vorgeschrieben an allen übrigen Tagen der vierzigstägigen Fastenzeit, am Mittwoch und Samstag der Quatemberwochen.

An allen Tagen, für welche nur Fasten vorgeschrieben ist, ist es allen Gläubigen gestattet, auch beim Abendessen Fleischspeisen zu genießen.

4. Das Gebot der Abstinenz und des Fastens verpflichtet nicht an den Sonntagen der vierzigtägigen Fasten, an den gebotenen und auch an den aufgehobenen kirchlichen Fiertagen, welche wir in unserer Diözese noch feiern.

Am Karsamstag ist Abstinenz und Fasten mittags beendet, am 24. Dezember aber zum Abendessen.

Vom Gebot der Abstinenz und des Fastens sind ausgenommen:

- a) die Bewohner jener Ortschaften, in welchen ein Jahrmarkt stattfindet;
- b) an allen Fasttagen des Jahres, mit Ausnahme der Vigil vor Weihnachten und des Karfreitags, Soldaten, die Gendarmerie und die Finanzwache samt ihren Familien.

Vom Gebote der Abstinenz sind an allen Fasttagen des Jahres, mit Ausnahme des Tages vor Weihnachten und Karfreitag ausgenommen: alle Arbeiter in Bergwerken und Fabriken samt ihren Familien; Eisenbahnkondukteure und die Reisenden, welche auf Bahnstationen speisen müssen; alle Bediensteten und Reisenden auf Schiffen, wenn sie auf Schiffen speisen müssen; alle diejenigen, welche sich in Bädern und Kurorten aufhalten samt ihren Familien und der Dienerschaft; diejenigen, welche in Gasthäusern ihre Kost nehmen müssen, und jene, welche von andern abhängig sind und sich Fastenspeisen nicht verschaffen können; alle, welche in Strahhäusern leben, ihre Aufseher und andere Bedienstete.

Alle jene, welche sich dieser gewährten Nachsichten bedienen werden, ernahme ich im Sinne des päpstlichen Schreibens, den Abgang des Fastens durch andere gute Werke, besonders durch Almosen für die Armen zu ersetzen.

III.

Einzelnen Personen und Familien kann zufolge kirchlichen Gesetzes (Kan. 1245) der eigene Pfarrer eine Nachsicht vom Fastengebote gewähren. Ich bevollmächtige auch die Beichtväter für die Erteilung derselben Nachsichten, jedoch nur bei der Beicht.

Zufolge besonderer von der Kirche gutgeheißener Gründe sind vom Fasten allein ausgenommen:

- a) Kranke und Genesende, ferner körperlich schwächliche, welche infolge Fastens Kopfweh oder Schwindel bekämen;
- b) Mütter vor und nach der Geburt, auch wenn sie gesund und körperlich kräftig sind;
- c) Arme, die sich die Nahrung erbetteln, welche überhaupt keine genügende Nahrung haben;

d) verschiedene Handwerker und Arbeiter, welche schwere Arbeit verrichten müssen, z. B. Landleute, Maurer, Steinmetze, Schmiede, Weber, Tischler usw. Alle diese sind vom Fastengebot ausgenommen, obgleich sie gesund und körperlich kräftig sind;

e) alle, welche ermüdende geistige Tätigkeit ausüben müssen, z. B. Volksschullehrer, Studenten, Professoren, wenn sie sich auf die Vorlesungen anstrengend vorbereiten müssen; Prediger, wenn sie fast alltäglich predigen müssen, z. B. Missionäre bei Volksmissionen. Alle diese sind vom Fastengebote ausgenommen, wenn sie infolge Fastens ihren Obliegenheiten nicht nachkommen könnten.

Ich hoffe, daß wir dieses gemilderte Fastengebot bereitwillig und gewissenhaft erfüllen werden. Beten wir und tun wir Buße, damit sich Gott unser erbarme und uns nicht nach unseren Sünden strafe.

Ljubljana, am 1. Februar 1927.

† Antonius Bonaventura,
Bischof.

